

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 19.05. 2004 r.

36476

RPO-461333-I/04/HG

Pan
Marek Sadowski
Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze,

Uprzejmie dziękuję za obszerną odpowiedź w sprawie niektórych uregulowań ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 z późn. zm.) odnoszących się do ławników. Z zadowoleniem przyjąłem informację, że w Ministerstwie Sprawiedliwości trwają prace nad nowelizacją prawa o ustroju sądów powszechnych i że wśród propozycji zawarte zostało rozwiązanie wykluczające możliwość zgłaszania kandydatów na ławników przez partie polityczne, bowiem istotnie ławnicy powinni być wolni od jakiegokolwiek oddziaływania partii politycznych.

Pozwalam sobie jednak ponownie wrócić do kwestii dotyczącej zróżnicowania w zakresie wypłaty rekompensaty ławnikom poprzedniej i obecnej kadencji. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o prokuraturze, ustawy - Prawo o ustroju sądów wojskowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 228, poz. 2256) w art. 15 stanowi, że zasady określone w art. 172 w brzmieniu nadanym mniejszą ustawą, stosuje się do ławników w sądach powszechnych oraz ławników w sądach wojskowych, których kadencja rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2004 r.

Powoduje to, że osoby, które były ławnikami w latach 2000-2003, w związku z toczącymi się jeszcze w chwili obecnej postępowaniami, rozpoczętymi w ubiegłym roku, za czynności wykonywane w sądzie otrzymują świadczenia według poprzednio obowiązujących zasad. A zatem osoby pozostające w tej samej sytuacji, wykonujące w

tym samym czasie te same zadania, ustawodawca potraktował w różny sposób, co w moim przekonaniu wskazywać może na dyskryminacyjne potraktowanie ławników poprzedniej kadencji.

Ponadto z udzielonej odpowiedzi wynika, że dostrzegany jest problem budzących zastrzeżenia rozwiązań przyjętych w art. 172 Prawa o ustroju sądów powszechnych, lecz nie dotyczy on wszystkich ławników. Dotyczy to ławników uzyskujących wynagrodzenie wyższe niż stawka bazowa asesora sądowego, którzy przy zastosowaniu wynikających z art. 172 ustawy zmian otrzymają w miejsce pobieranego w zakładzie pracy wynagrodzenia rekompensatę w wysokości niższej, aniżeli utracone wynagrodzenie i należy liczyć się z tym, że ławnicy ci będą rezygnować z pełnionej funkcji. Jednakże by konstytucyjna zasada udziału obywateli w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości, poprzez uczestnictwo ławników w rozpoznawaniu spraw przez sądami w pierwszej instancji mogła być w pełni realizowana należałoby ponownie przeanalizować, czy wprowadzone w art. 172 ustawy zmiany odnoszące się do ławników pozostających w stosunku pracy istotnie były zasadne i konieczne i czy nie należałoby ewentualnie powrócić do poprzednio obowiązującej w tym zakresie regulacji, bowiem przepisy obowiązujące w nowym kształcie mogą doprowadzić, że z pełnienia funkcji ławnika będą rezygnowały osoby o wysokich kwalifikacjach.

Działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) uprzejmie proszę Pana Ministra o ponowne ustosunkowanie się do przedstawionych kwestii i powiadomienie mnie o zajęтым stanowisku.

Z wyrazami szacunku

/-/